

Zásady evidence

Zásady evidence nemovitých archeologických památek (lokalit)

Martin Kuna

David Novák

21. 10. 2020

i Původně zveřejněno jako Kuna, M a Novák, D. (2020): *Zásady evidence “nemovitých” lokalit v AMČR* na Zenodo pod DOI: [10.5281/zenodo.4113964](https://doi.org/10.5281/zenodo.4113964)

Pojem lokalita

Jádrem AMČR jsou záznamy dvou typů: **archeologické akce** a (archeologické) **lokality**.

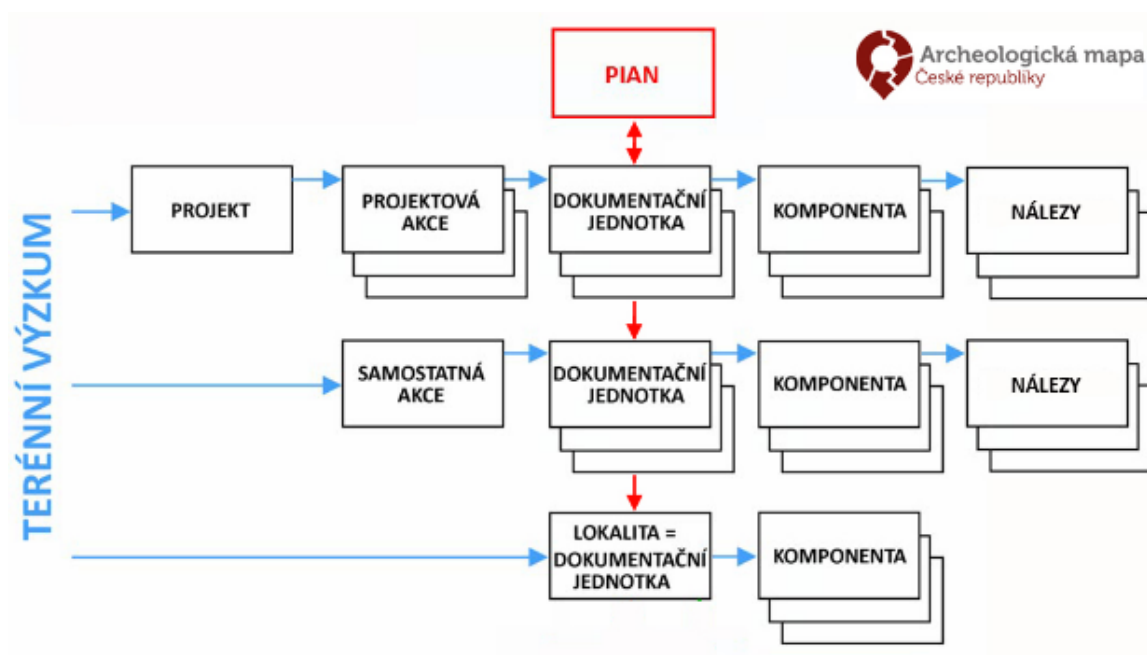
Archeologická akce je soubor archeologických nálezů a pozorování odpovídající určitému místu (prostorovému vymezení), původci (osobě, organizaci), době provedení a použité metodě výzkumu.

Lokalita je soubor archeologických nálezů a pozorování odpovídající určitému místu (prostorovému vymezení), charakteristickému archeologickému projevu a předpokládané funkční souvislosti v minulosti.

Lokalitou v principu může být jakýkoli archeologický nález nebo skupina nálezů odpovídající výše uvedené definici (tedy i jeden střep). **Mezi akcí a lokalitou není primární rozdíl v obecnosti nebo věcném obsahu, ale v organizaci informací (struktuře dat).** Zatímco pro vymezení *akce* je rozhodující archeologická výzkumná aktivita, pro vymezení *lokality* forma archeologického záznamu (projevu). Mezi oběma kategoriemi jsou v principu vztahy N:N (které však systematicky nevidujeme – vyplývají z prostorového uspořádání). Reprezentaci akcí a lokalit v AMČR vyjadřuje Obr. 1.

V praxi AMČR dbáme na to, aby principy evidence byly aplikovány účelně a jednotlivé kategorie záznamů se doplňovaly. Proto u každého nálezu a pozorování zvažujeme, zda ho budeme evidovat jako akci, lokalitu nebo obojí. Přitom dbáme na to, aby:

- nevznikaly redundantní informace;
- nedocházelo ke ztrátě informací a
- jednotky evidence byly aplikovány jen na soubory dat, pro které jsou vhodné.

Obr. 1: Dokumentační jednotka a komponenta vůči projektové akci, samostatné akci a lokalitě

Pro pochopení obsahu pojmů akce a lokalita je důležité ještě podotknout, že existují i archeologické nálezy/pozorování, které nelze efektivně zachytit ani jedním z obou pojmů (např. síť zaniklých cest v krajině aj.); tento problém bude třeba v dohledné době řešit jiným způsobem (viz níže).

Principy evidence lokalit

- Jako *lokalitu* evidujeme zejména soubory nálezů a pozorování, jejichž souvislost je dána specifickým krajinným prvkem (valy, mohyly, terénní konfigurace). Z podstaty věci proto jde často o informace získané nedestruktivním terénním průzkumem.
- Vytvoření *lokality* na základě destruktivního výzkumu nevyklučujeme, pokud takový záznam o souboru informací představuje (ve srovnání se záznamy o jednotlivých akcích) novou kvalitu, spočívající zejména v definici určitého celku (např. ohrazeného areálu, jinak nezjistitelného).
- Pokud z takové *lokality* pocházejí movité nálezy, jejich soubory vždy primárně evidujeme jako *akce*, a to s maximálně přesným prostorovým a věcným vymezením. Naopak, pokud k tomu není zvláštní důvod, opakovaná nedestruktivní pozorování bez nálezů jako *akce* neevidujeme (jednotlivé snímky, návštěvy lokality apod.).
- Popis *komponent* *lokality* chápeme jako pomocnou informaci, která může být částečně redundantní vzhledem k evidenci akcí. Jedním z úkolů do budoucna může být systematická aktualizace popisu komponent lokalit podle komponent akcí.
- Jsme si vědomi arbitrárnosti výběru a popisu komponent *lokality*. Za určitých okolností lze hradiště jako *lokalitu* zařadit do doby bronzové, i když pro to není žádná opora v

movitých nálezech, nebo k této *lokalitě* přiřadit jako komponentu eneolitický depot, pokud jsme přesvědčeni, že opevnění v době bronzové navázalo na starší účel místa. Toto pojetí bude v budoucnu třeba rozpracovat s využitím aktuální teorie archeologie (zejména konceptu *assemblage*).

- Naproti tomu nálezy, které považujeme za nesouvisející a/nebo nálezy s odlišným archeologickým projevem, evidujeme jako různé *lokality*, i když jsou na stejném místě (typicky třeba hrad na hradišti).
- *Lokalita* mohou mít hierarchickou povahu (samostatně evidujeme např. celou zaniklou vesnici a zároveň i tvrz či kostel v ní zahrnutý). Takový postup je analyticky výhodný. V budoucnu bude dopracována metodika členění *lokalit* na části (např. hradiště > akropole, předhradí) a evidence jejich podoby v různých obdobích (srov. různý rozsah hradiště Závist v pozdní době bronzové, v době halštatské a jako oppida). V principu existují dva postupy, z nichž jeden považuje za primární hledisko logickou prostorovou součást *lokality* a k ní přiřazuje období, druhý postup to činí naopak, tedy k danému chronologickému celku přiřazuje relevantní prostorové vymezení.
- Samostatné depoty a podobné druhy nálezů s movitým obsahem jsou systematicky evidovány jako *akce* (mají původce a dobu nálezů, i když je třeba neznáme), třebaže svým způsobem mají charakter *lokalit*. Mohou však vystupovat i jako komponenty dílčích *lokalit* (např. depot v rámci mohylníku); i v tomto bodě nás čeká dopracování metodiky.

Co neděláme

- *Lokalitou* je i každý soubor komponent *akcí* vázaný k určitému místu (např. sídliště knovízské kultury). Tyto soubory v AMČR jako lokality přesto neevidujeme, protože jejich vymezení:
 - se průběžně mění s přibýváním archeologických akcí a
 - nepřináší žádnou novou informaci (za předpokladu řádně vedené evidence akcí).
- Jako *lokalita* neevidujeme úseky krajiny s archeologickými nálezy, které nelze jednoznačně členit na místa (prostorově diskrétní, přiměřeně velké a rámcově ohraničené prostorové celky) a spojovat podle předpokládané souvislosti v minulosti. Z toho plyne důležitý závěr: ne všechny archeologické nálezy lze evidovat v pojmech *akcí* a *lokalit*; v budoucnu budeme muset uvažovat o dalších kategoriích, zejména pro evidenci výsledků dálkového průzkumu.
- O *lokalitách* neuvažujeme jako o jednotkách minulé reality. Jsou to celky pramenů, které se sice mohou některým aspektům minulosti blížit (předpoklad souvislosti), ale nemusejí.

Databáze *nemovitých* lokalit

K dlouhodobé evidenci lokalit primárně slouží AMČR. **Tam lokality evidujeme a vkládáme nikoli ad hoc jednotlivě, ale jako ucelené celky s jasným původem, způsobem výběru a metodikou sběru dat.** Jednotlivé celky jsou z pravidla tvořeny

lokalitami stejného charakteru (např. pravěká a raně středověká ohrazení; mohylová pohřebiště; jeskyně s lidskou aktivitou; polygony leteckého průzkumu), který je uveden jako základní *druh lokality*. Tento praktický (pragmatický) aspekt evidence lokalit je důležitý k pochopení našeho přístupu. Rozlišujeme tři **typy lokalit**:

- **L (letecké)** – archeologické objekty a jejich shluky identifikované při dálkovém průzkumu – pro evidenci lokalit tohoto typu existuje samostatná metodika připravená pro projekt *Archeologie z nebe*, viz Gojda et al. (2022);
- **N (nemovité)** – lokality tvořené funkčně, chronologicky a prostorově ucelenými areály, které lze označit za dílčí nemovité památky uchované v dnešní krajině. Jde o (více méně) arbitrární celky vzniklé za účelem evidence, které zpravidla minulou realitu odráží jen částečně, neboť postrádají vnitřní dynamiku a jednoznačnou interpretaci účelu;
- **K (krajina)** – doplňková kategorie lokalit prostorově definovaných s přesností na katastrální území; slouží zejména k přiřazování prostorové informace dokumentaci, jejíž archeologická hodnota je nízká, nebo přesné prostorové vymezení popisovaného obsahu není možné.

Těmto typům pak odpovídají dílčí **druhy lokalit**. Heslář druhů lokalit je otevřený k doplňování a druhy do něj budou přidávány tak, jak budou vznikat jednotlivé datové bloky lokalit (viz výše zmíněný *pragmatický* přístup k evidenci), viz Tab. 1.

Tab. 1: Typy a druhy lokalit

Typ lokality	Druh obecný	Druh konkrétní	PIAN
L letecká	polygon archeologického průzkumu	<ul style="list-style-type: none"> • polygon leteckého průzkumu 	Vlastní PIAN
N nemovitá	přírodní útvar s lidskou aktivitou zaniklý/historický areál	<ul style="list-style-type: none"> • jeskyně/skalní prostor • mohylové pohřebiště • pravěké/raně středověké ohrazení • středověké/novověké sídlo elity 	
K krajina	krajina	<ul style="list-style-type: none"> • těžební areál • krajina • památník/pomník • muzeum/skanzen 	PIAN katastru

Zásady evidence *nemovitých* lokalit (typ N)

- Pro každý druh lokality existuje kromě autoritní evidence v AMČR také pomocná databáze, která slouží ke sběru dat a přípravě datových bloků k importu. Tato databáze má jednotnou formu odpovídající datové struktuře AMČR a je obvykle spravována zvlášť pro Čechy (působnost ARÚ Praha) a zvlášť pro Moravu a Slezsko (působnost ARÚ Brno). Údaje ukládané nad rámec datové struktury AMČR jsou

prioritně vyčleněny do samostatné tabulky **LOKALITA_detaily**. Jakékoli zásahy do struktury databáze či heslářů jsou přípustné pouze po konzultaci se správcem databáze.

- **Hlavním účelem pomocné databáze je přiřadit každé lokalitě jednoznačné číselné označení (pracovní ID)**, které lze používat při sběru dat a vyhodnocení, zda má být lokalita zařazena do finálního datového souboru v AMČR nebo nikoli. Do pomocné databáze jsou obvykle zapisovány všechny potenciální lokality sledovaného druhu. Dlouhodobým cílem je v AMČR podchytit všechny lokality ve sledovaných kategoriích. Při vstupu do AMČR každá lokalita získá svůj definitivní trvalý identifikátor, který lze používat k jejímu jednoznačnému označení (např. při citaci, při další evidenci apod.).
- Mezi evidovanými lokalitami se mohou nacházet i lokality nejisté, domnělé či pseudolokality tradované v literatuře. Jejich evidence je žádoucí nejen z metodických důvodů, kdy skutečnou povahu lokality můžeme často vyhodnotit až zpětně po čase a projití více zdrojů, ale také proto, aby se tradované chyby dále nešířily a mohly být výhledově v AMČR evidovány vč. relevantních argumentů.
- V pomocné databázi lze evidovat jednotlivé lokality, s nimi související bibliografii/zdroje a případně též archivní dokumenty, které je zachycují a mají být vloženy do AMČR (zejména fotky a plány). Tomu odpovídají tři samostatné formuláře (**Lokalita_popis**, **Externi_zdroj_popis**, **Dokumenty_popis**).
- Přidání nové lokality se provádí vždy v přímo v tabulce **LOKALITA**, a to přidáním řádky s požadovaným pracovním ID. **Pracovní ID záměrně není přidělováno automaticky**, aby byla zachována plná kontrola nad volbou správného ID zvláště pro ty případy, kdy existuje více kopií databáze. Nová pracovní ID by měla být přidělována vždy po konzultaci s relevantním správcem databáze lokality na ARÚP/ARÚB, který stanoví **rozsah přidělovaných čísel**. Musí být zajištěno, že ID jsou přidělována jako unikátní pro každý jednotlivý druh lokalit v rámci Čech/Moravy a Slezska.
- **V názvu databáze je vhodné zachovat datum verze struktury databáze** a nezaměňovat jej od data poslední změny jejího obsahu. Zároveň by z názvu měl být patrný druh lokalit, kterého se databáze dotýká (např. **lokalita_200703_mohylniky_200710.accdb**). Databázi je vhodné pravidelně zálohovat a při vzniku více verzí s různými datovými bloky zajistit pravidelné sloučení do jedné harmonizované autoritní verze. Každá databáze by měla mít svého správce, který za její strukturu a správnost obsahu odpovídá. Obdobně je třeba postupovat při správě souvisejících prostorových dat v GIS.

Popis lokalit ve formuláři

Základní údaje o lokalitě:

- **Stav zprac.** Slouží k zachycení aktuálního stavu zpracování záznamu. Obsah by se měl řídit metodikou definovanou správcem databáze. Pro odlišení stavu zpracování obvykle užíváme alfanumerické kódy.
- **Pozn. zprac.** Umožňuje vložit poznámku ve vztahu ke zpracování záznamu. Je vhodné poznámky co nejvíce standardizovat tak, aby byla náročnost jejich dalšího

Obr. 2: Formulář pro popis lokality

vyhodnocení byla co nejnižší. Není vhodné vkládat zbytečné informace zřetelné z jiných částí záznamu. Údaj nebude součástí dat v AMČR (neplést s polem **Poznámka**).

- **ID Pracovní ID záznamu.** Ve formuláři nelze editovat.
- **ident-cely** Skutečné ID lokality v AMČR, pokud již bylo přiděleno.
- **AMCR** Pomocná informace o importu dat do AMČR.
- **Uživ. označení** Zažité označení lokality užívané v jiných zdrojích. Uvádíme ve formátu: „označení (citace zdroje)“ (např. „A043 (Beneš et al. 1999)“).
- **Katastr** Katastr, na kterém se lokalita nachází. Uvádíme pouze hlavní katastr pro lepší orientaci. Skutečná příslušnost ke katastru či více katastrům bude před importem do AMČR ověřena podle vymezení lokality v GIS.
- **PIAN AMČR** ID PIAN přiřazeného k lokalitě v AMČR.
- **PIAN** Pracovní ID PIAN přiřazeného k lokalitě. Jedná se o pomocné pole – k jednoznačnému provázání databáze a GIS slouží vždy pracovní ID lokality, nikoli toto pole. Zpravidla vyplňuje správce databáze.
- **Druh lokality** Z principu jednotný pro všechny záznamy v rámci jedné databáze.
- **Název** Nejužívanější název lokality a jeho případné alternativy. Hlavním kritériem volby názvu je jednoznačnost, vyhledatelnost a soulad s užívanými názvy. Název by měl být rámcově konstruován podle následujících pravidel:

- Na prvním místě uvést **název katastru či související obce** zkrácený na základní tvar (např. „Bělá pod Bezdězem“ -> „Bělá“); celý název katastru je uváděn samostatně v jiném poli. Název obce užíváme zejména v případech, kdy se na katastru nachází více samostatných obcí nebo pokud je užití názvu katastru z jiného důvodu nevhodné. V případě dvou běžně užívaných alternativ lze druhý uvést v závorce.
 - Za pomlčkou uvést **vlastní název lokality** (typické pro hrady, zaniklé vsi, jeskyně apod.; např. „Újezd nad Lesy – Hol“) nebo **pomístní jméno / název trati** (typické pro mohylníky, hradiště apod.; např. „Březí – Velký les“).
 - Pokud neexistuje jiné jednoznačné označení (pomístní či traťové jméno) nebo pokud se v jednom místě nachází více lokalit stejného druhu nebo pokud je takové označení v literatuře zavedeno, lze doplnit za název lokality **číslovku** (např. „Bělá 1“ či „Březí – Velký les 1“).
 - Název uvést vždy **bez označení kategorie lokality** (např. „Valečov“, nikoli „Hrad Valečov“ nebo „Valečov – hrad“), kromě případů, kdy je označení přímou součástí obvyklého názvu (např. „Hradčany – Pražský hrad“).
 - Pokud existují obecně užívané **alternativní názvy**, lze je uvést na příslušném místě do závorky (např.: „Bělá – Klokočský hrádek (Předhradí, Dřevolyzy)“). To platí i pro běžně užívané alternativní katastry a obce (např.: „Lhota (Dolní Břežany) – Závist“).
- **Popis** Stručná charakteristika lokality, jejího umístění, podoby, stavu dochování, její stávající interpretace, význačných nálezů či výzkumů a zajímavostí s ní spojených. Popis by měl být tvořen konzistentně (tj. s údaji standardně řazenými a stejně podrobnými) v rámci daného druhu lokalit.
 - **Poznámka** Alternativní názvy neobsažené v poli název, informace evidenčního charakteru, poznámky k informacím uvedeným v ostatních polích (nejistoty, problémy s prostorovým vymezením) apod. Toto pole se stane součástí záznamu v AMČR (nezaměňovat s poznámkou ke zpracování!).

Komponenty a nálezy

V tabulce komponent uvádíme výčet všech chronologických a funkčních komponent přímo souvisejících s lokalitou. Vyplněna musí být vždy pole:

- *Období* – nejistotu lze vyjádřit užitím obecnějšího hesla, nebo uvedením otazníku do pole *jistota*; přesnější dataci lze uvést do pole *presna_datace*.
- *Areál* – uvádíme areál skutečně související s danou komponentou; v rámci jedné lokality může být identifikováno více typů areálů v různých komponentách.
- *Activity* – zaškrtnou v souladu se zvoleným areálem a převažující interpretací.

Do pole poznámka lze uvést další informace a zajímavosti dotýkající se příslušné komponenty. Ke komponentě lze (po rozkliknutí pomocí +) uvést signifikantní objekty identifikované v jejím rámci (např. zachovalé příkopy a valy hradiště; mohylové násypy mohylníků vč. jejich počtů apod.). U komponenty zpravidla neuvádíme movité nálezy. Vždy preferujeme co nejlépe strukturovaný zápis před zápisem do poznámky komponenty.

Specifické údaje o lokalitě

Tato část formuláře obsahuje data, která prozatím nejsou obsažena v datové struktuře AMČR, avšak jsou potřebná z evidenčního hlediska. V budoucnu může dojít k rozšíření datového modelu AMČR tak, aby některá základní pole byla v AMČR přímo zahrnuta (zejména jistota a zachovalost lokality).

- **Kategorie a Jistota** Bližší **specifikace konkrétní kategorie lokality tak, jak je převážně charakterizována v literatuře, a jistota pravdivosti takové interpretace.** Obsažený heslář kategorie je specifický pro různé druhy lokalit podle toho, jaké kategorie považujeme za přípustné a které lokality již do evidence nepatří. Je třeba rozlišovat mezi *pseudolokalitami* (případ, kdy je snos kamenů uváděný v literatuře jako mohylník) a chybně interpretovanou skutečnou lokalitou (případ, kdy lokality uváděná jako mohylník je ve skutečnosti zaniklá vesnice). V prvním případě bude v kategorii uveden „*mohylník*“ s hodnotou „*pseudolokalita*“ v poli jistota. Ve druhém případě je třeba přiřadit záznamu kategorii „*jíný druh (vyřadit)*“ a v poli jistota bude hodnota „*jisté*“. Kombinace polí kategorie a jistota by měla v důsledku postihnout důvěryhodnost interpretace lokality na základě syntézy aktuálních poznatků.
- **Zachovalost** Aktuální stav dochování terénních reliktnů.
- **Celk. plán** Odkaz na zdroj nejlepšího celkového plánu lokality (citace, URL aj.).
- **LiDAR** Je lokalita viditelná na LiDARovém snímku?

Uvedená základní pole mohou být pro různé druhy lokalit doplněna o další, která jsou podstatná z hlediska budoucí evidence či výzkumu.

V případě evidence **mohylníků** jde o pole:

- **Max. poč. mohyl** Maximální počet mohyl historicky identifikovaných na mohylníku.
- **Akt. poč. mohyl** Aktuální počet reliéfně zachovalých mohyl bez zřetelného narušení.
- **% intaktních** Orientační podíl dosud intaktních mohyl z maximálního počtu.
- **Výzkum** ... Byla lokalita destruktivně zkoumána v uvedeném období?

V případě evidence **hradišť** jde o pole:

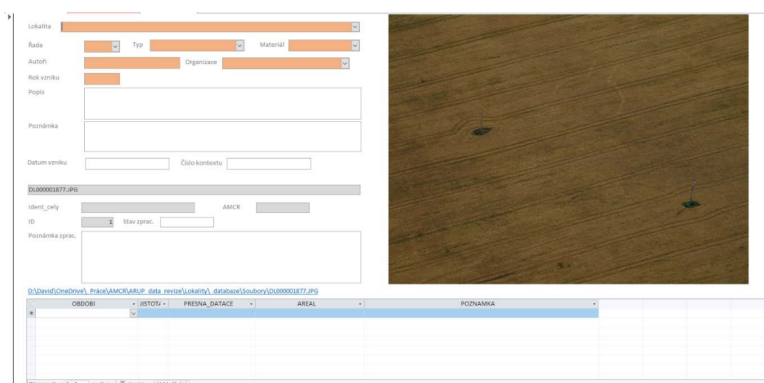
- **Ohrazení** Bylo jednoznačně identifikováno ohrazení?
- **Poč. linií** Kolik linií ohrazení se na lokalitě nachází?
- **Stará zpráva** Je hradiště známo ze starší literatury/NZ?
- **Výzkum** Proběhl na hradišti terénní výzkum, který jeho existenci potvrdil?
- **Ev. další jednotlivá pomocná pole a vazby na evidence** V. Salače a J. Marounka; tyto informace slouží pouze jako zdroj.

V případě evidence sídel zatím žádná pole systematicky nepřidáváme.

Externí zdroje

Externí zdroje důležité pro popis lokality by měly být zaevidovány pomocí příslušného formuláře (vyplnit je třeba zejména autora, rok vzniku a název zdroje). Takto zapsané zdroje lze následně odkazovat pomocí tabulky ve spodní části formuláře lokality, a to včetně konkrétní paginace. Pro odkazování na externí databáze vložte databázi jako jeden ze zdrojů (právě jednou, nikoli pro každý odkaz zvlášť) a v paginaci odkazu uvádějte identifikátor konkrétního záznamu.

Popis dokumentů

Obr. 3: Formulář pro popis dokumentů

Pro popis dokumentů souvisejících s lokalitami (resp. dokumentujících jednotlivé lokality) slouží samostatný formulář. Principy popisu dokumentů odpovídají zvyklostem v AMČR. Dokumenty lze pomocí databáze napojovat na konkrétní lokality obsažené v databázi.

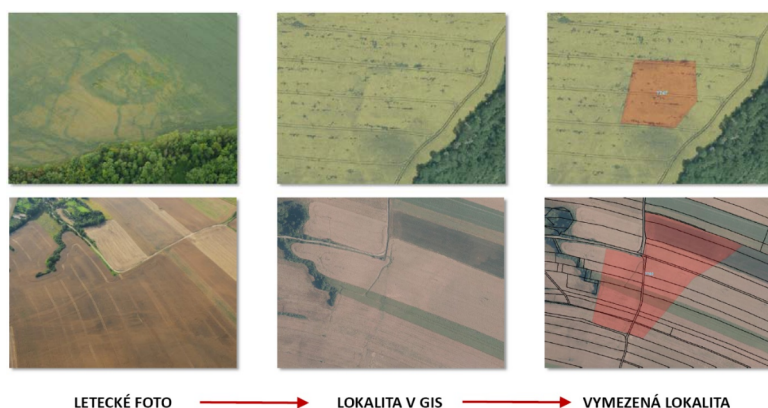
Pro použití formuláře je vhodné soubory dokumentů nahrát do podsložky **Soubory** ve stejném adresáři, ve kterém se nachází databáze, a názvy souborů hromadně vložit do pole **odkaz_txt** v tabulce **DOKUMENT**. Díky tomu bude možné jednotlivé soubory přímo z formuláře otvírat a v případě obrazových dokumentů bude viditelný jejich náhled. Databázi je nutné vždy přenášet vč. podsložky **Soubory**. V takovém případě bude bez ohledu na konkrétní umístění databáze zachována plná funkčnost odkazů a náhledů.

Prostorové vymezení lokalit

Každé dílčí databázi by měla odpovídat jedna vrstva s prostorovým vymezením lokalit v GIS. V případě potřeby lze vytvořit vrstev více (např. bodová + polygonální), avšak je třeba dbát na persistenci a jednoznačnost vrstev i údajů v nich. Při evidenci lokalit v GIS dodržujeme následující pravidla:

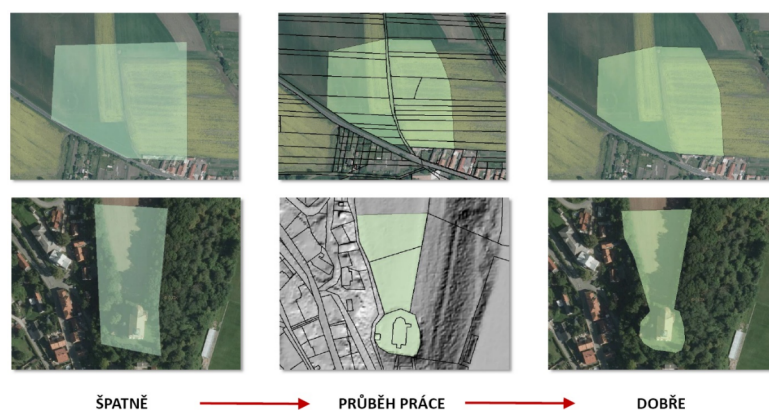
- Každému záznamu v databázi by mělo odpovídat právě jedno prostorové vymezení, provázané se záznamem pomocí pracovního ID.

- Základem vymezení lokality je identifikace bodem s danou přesností (1 – jednotky metrů; 2 – desítky metrů; 3 – stovky metrů; 4 – na katastr). Bod umísťujeme do logického, nikoli geometrického středu lokality (např. akropole hradiště, jádro hradu, vrchol kopce s výšinným sídlištěm apod.).
- Ideálem je přesné polygonální vymezení lokality, avšak i bodové vymezení lokality je pro AMČR dostatečné a přípustné. Bodová vymezení lze při zachování ID PIAN kdykoli v budoucnu nahradit přesnějším polygonálním vymezením. Polygonální vymezení by mělo respektovat (v uvedeném pořadí):
 - Skutečné archeologicky identifikované hranice lokality (destruktivně i nedestruktivně).
 - Přirozený tvar reliéfu, hranice zástavby a průběh komunikací.
 - Parcelní členění a lomové body parcel.
- Při vymezování lokalit zpravidla užíváme nejnovější publikované plány, snímky LLS, katastrální mapy a ortofoto mapy; tyto zdroje navzájem ověřujeme (zejména publikované starší plány mohou být velice nepřesné).
- Polygonální vymezení by měla být dostatečně podrobná, bez nepřirozených zlomů, ostrých hran apod. Pokud vymezujeme více různých lokalit v sousedství, je vhodné uvažovat nad vymezením lokalit ve vzájemné souvislosti.
- Prostorová vymezení „nemovitých“ lokalit (N) se mohou překrývat, prostorová vymezení „leteckých“ lokalit (L) se nikdy nepřekrývají. Lokality typu „krajina“ (K) prostorově nevymezujeme, jsou definovány hranicemi katastru.
- Vymezení lokality v prostoru je vždy třeba chápat jako arbitrární. Hlavním cílem je lokality vhodně zachytit z evidenčního hlediska. Lokality prostorově vymezujeme diachronicky, v jejich maximálním rozsahu, odpovídajícím všem evidovaným komponentám.

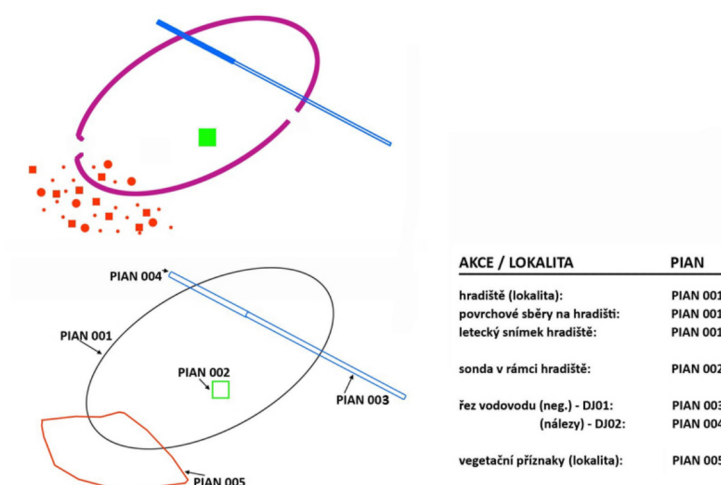
Obr. 4: Příklady vymezení lokality podle leteckého snímku

Prostorová vymezení lokalit je třeba chápat jako jednotky PIAN, tedy persistentní entity samy o sobě. Pokud je to možné, **před importem do AMČR by mělo proběhnout**

Obr. 5: Příklady nevhodného a správného vymezení lokality

ztotožnění PIAN relevantních akcí s PIAN lokalit. Jde zejména o sjednocení PIAN v případě akcí dotýkajících se celé lokality nebo akcí bez bližšího prostorového určení. Rozdíl mezi akcí a lokalitou z hlediska prostorového uspořádání je dobře patrný na obrázcích Obr. 6 a Obr. 7. Akce může mít vazbu k více jednotkám PIAN, lokalita jen k jedné. Naopak PIAN může mít vazbu k více akcím nebo lokalitám.

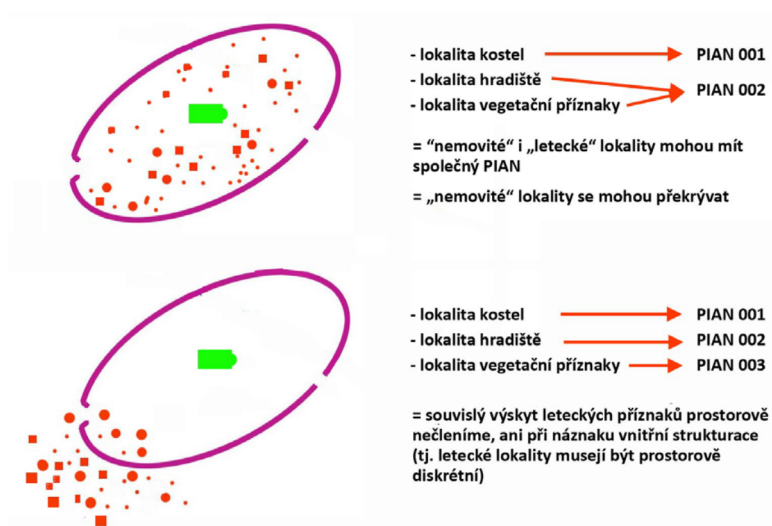

Obr. 6: Vztah akce/lokality a PIAN

V budoucnu lze předpokládat, že bude třeba vymezovat též prostorový rozsah jednotlivých částí lokalit, např. na základě vnitřního členění, či chronologických komponent. V takovém případě bude rozšířena možnost přidělování PIAN lokalitám podobně jako u akcí.

Archiv digitálních podkladů

V průběhu tvorby databáze lokalit je vhodné průběžně vytvářet pracovní archiv souvisejících digitálních podkladů, jako jsou publikované články, odkazy na weby, plánová

Obr. 7: Vztah L/N lokalit a PIAN

dokumentace apod. Tato data je vhodné strukturovat podle druhů lokalit a dále pomocí složek pojmenovaných podle pracovních ID lokalit. Souborné práce není nutné jednotlivě rozdělovat, nicméně může být výhodné připravit a vydělit z nich např. celkové plány. Tento archiv nevzniká za účelem vstupu do AMČR, ale pro usnadnění zpracování evidenční databáze ve všech fázích. Často jde totiž o iterativní proces a k dílčím zdrojům je třeba se opakovaně vracet.

Ukázka adresářové struktury pro podklady k databázi hradišť:

```
hra_0588_CN1000002_Sedlo_hradiste/
  Benes_A_1980.pdf
  Dubsky_1938_Pravek_Susicka.pdf
  hra_0588_e2003_plan_Albrechtice.tif
  hra_0588_JM16_Albrechtice_u_Susice_infotabule.jpg
  hra_0588_JM17_Albrechtice_u_Susice_e2003.jpg
  Kopelentova_2014.pdf
  (...)
hra_0589_CN9000145_Albrechtice_nad_Vltavou_hradiste/
  (...)
hra_0590_CN9000282_Andelka_hradiste/
  (...)
hra_0592_XXX_Babin_vysinne_sidliste/
  (...)
```

Důležité je zejména číselné označení lokality, zde včetně prefixu označujícího konkrétní evidenční databázi; další údaje – ID z AMČR, název lokality – jsou nepovinné, avšak usnadňují orientaci.

- Gojda, Martin, David Novák, Martin Kuna, Pavel Vavříň, a Jarmila Bíšková. 2022. *Metodika Zpracování a Evidence Dat Leteckého Průzkumu v Archeologii*. Praha: Archeologický ústav AV ČR, Praha. https://amcr-info.aiscr.cz/downloads/METODIKA_B5_ebook.pdf.
- Kuna, Martin, a David Novák. 2020. „Zásady evidence lokalit v AMČR”, říjen. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4113964>.